

การตรวจคุณภาพน้ำในจังหวัดจันทบุรี

การจัดหาน้ำสะอาดในจังหวัดจันทบุรีมีการดำเนินงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ส่วนใหญ่เน้นหนักเฉพาะในด้านปริมาณ ยังไม่คำนึงถึงคุณภาพของน้ำที่อาจจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้บริโภค ด้วยตระหนักในเหตุผลข้อนี้ จึงได้จัดให้มีการดำเนินงานตรวจคุณภาพน้ำในจังหวัดขึ้นมา โดยดำเนินงานร่วมกันหลายฝ่าย

ตั้งแต่ช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๒๕-ธันวาคม ๒๕๒๕ ได้เก็บตัวอย่างน้ำจากแหล่งต่าง ๆ ในท้องที่ ๖ อำเภอ ส่งตรวจวิเคราะห์คุณภาพทางเคมี ๑๓๑ ตัวอย่าง และตรวจวิเคราะห์ทางแบคทีเรีย ๒๕๕ ตัวอย่าง ผลการตรวจวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

คุณภาพทางเคมี

- ตัวอย่างน้ำที่มีคุณภาพทางเคมีอยู่ในขั้นใช้ไม่ได้ มากที่สุดได้แก่น้ำบ่อบาดาล (๖๓.๑%) ซึ่งพบเหล็กสูงเกินมาตรฐานน้ำดื่ม และพบค่า pH ต่ำกว่า ๖.๕ ซึ่งคุณภาพขั้นใช้ไม่ได้พบแม้กระทั่งในน้ำประปาขนาดใหญ่ (๔๐%) ซึ่งเกิดจากสาเหตุเดียวกัน

- ตัวอย่างน้ำที่มีคุณภาพทางเคมีในขั้นพอใช้ มากที่สุดได้แก่ประปาขนาดกลาง และน้ำทำน้ำแข็ง (๗๕%) รองลงมาได้แก่น้ำบ่อตื้น (๖๕%) และประปาขนาดใหญ่ (๖๐%)

- ตัวอย่างน้ำที่มีคุณภาพทางเคมีขั้นดี มากที่สุดได้แก่น้ำฝน (๔๕.๗%) รองลงมาได้แก่น้ำประปาขนาดเล็ก (๕๑.๓%)

คุณภาพทางแบคทีเรีย

- ตัวอย่างน้ำที่มีคุณภาพทางแบคทีเรียขั้นใช้ไม่ได้ มากที่สุดได้แก่น้ำบรรจุขวดจำหน่าย (๓๒%) ถัดไปได้แก่น้ำบ่อตื้น (๒๗.๕%) และน้ำฝน (๑๖.๗%)

- ตัวอย่างน้ำที่มีคุณภาพทางแบคทีเรียขั้นดี มากที่สุดได้แก่น้ำประปาขนาดกลาง (๑๐๐%) รองลงมาได้แก่น้ำบ่อบาดาล (๕๒.๖%) น้ำทำน้ำแข็ง (๔๔.๒%) และน้ำประปาขนาดใหญ่ (๔๖.๗%)

จะเห็นได้ว่าการจัดหาน้ำสะอาดในชนบทในรูปของการเจาะบ่อบาดาลนั้นไม่ใช่รูปแบบที่เหมาะสมนัก เพราะส่วนใหญ่จำเป็นต้องปรับปรุงคุณภาพทางเคมีเสียก่อน ซึ่งเป็นเรื่องยุ่งยากและใช้งบประมาณมาก จึงน่าที่จะพิจารณาถึงการปรับปรุงน้ำบ่อตื้นและส่งเสริมการสร้างถังเก็บน้ำฝน ซึ่งมีคุณภาพทางเคมีขั้นดีและขั้นพอใช้สูง และคุณภาพทางแบคทีเรียขั้นใช้ไม่ได้ไม่มากนัก สำหรับการจัดหาน้ำสะอาดในเขตเมืองจำเป็นต้องปรับปรุงคุณภาพของน้ำให้ดีกว่านี้ โดยเฉพาะน้ำบรรจุขวดจำหน่ายและน้ำประปาขนาดใหญ่

มงคล ถึงไชยและคณะ การตรวจคุณภาพน้ำในจังหวัดจันทบุรี. การสัมมนาเรื่องบทบาทของการชั้นสูตธาธาธาสุขเพื่อส่งเสริมอนามัย โดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์.